

Joel qillqaqa hinallataq Laodiceapi Kanchis P'unchay Adventista Iglesiamanta — Yupa iskay chunka tawa

Jeff Pippenger
2026-01-06

Yupay iskay chunka tawaqniyuq

Qhipa qillqasqaykupi tukukurqanikuqmi profético testimoniopa kimsa parallel nisqa siq'ikunata llamk'aspa, chaykuna Génesis pa chunka hukniyuqmanta iskay chunka iskayniyuq kama capitulokunapi rikuchisqa, Antiguo Testamentoq ñawpaq libronpi; Mateo, Nuevo Testamentoq ñawpaq libronpi; hinaspa Apocalipsis, Nuevo Testamentoqpas Bibliapaqpas qhipa libronpi. Génesis pa siq'inqa Abramwan rimanakuyta reqsichin, Mateo pa siq'inqa cristiano iglesiwan rimanakuyta reqsichin, Pedrotá hina kunan pacha espiritual Israelpa qallariyninpa hinaspa tukukuyninpa simbolon kasqanta. Iskay siq'ikunaq chawpi versokunanqa Diospa sellonta reqsichin; Abramwanqa chayqa “circuncisión” karqan, Pedro wanñataq sutin tikrasqanm. Apocalipsispi siq'ipa chawpi versunqa chunka qanchisniyuq capítulo, chunka iskayniyuq verso.

Chunka qhawarirqanki chay chunka waqrangkunaqa chunka reykunam; manaraqmi mayqin suyu kamachiytapas chaskirqankuchu; ichaqa uywawan kуска huk hora reykuna hina atiyiniyuq kayta chaskinqaku. Apocalipsis 17:12.

Génesis y Mateo reqsichkanku Divinidadwan runa kaywan kasarakuyta, hinaspa Apocalipsis reqsichin animalwan dragónwan kasarakuyta domingo leyti. Kay kimsa siq'ikuna llapanku domingo leyman rikuchkanku, maypichus huk clase animalpa señalninta rikuchin, huktaq Diospa sellonta. Animalpa hinaspa dragónpa llullapa tupachisqan versículo chunka iskayniyuqpiqa Génesis chunka hukniyuqpi Nimrodpa torreyninmanta omega nisqa rimariymi. Chaypim llullapa pactopa religionnin taripayninta tupachirqan, hinaspa Apocalipsis chunka qanchisniyuqpi warmi q'episqa—mayqinchus Babilonia hatunmi—taripachisqa kachkan. Nimrodqa Vaticano omega-ninpaq alpha-ninmi, chayraykum papadokuyqa Babilonia hatun, omega, Nimrodpa Babelnin alpha-ninpaq.

Kay kimsa yuyayniyuqmi kay kimsa chawpi versículokunapiqa: sapa huk chawpi t'iqsiypi churasqa testimonioqa cheqaqtapuni kimsa versículokunamanta kasqan.

Kaymi rimanakuymi, qankunawan, qampa qhepa miraynikiwanpas, noqa ukhupi kananpaq, qankuna waqaychankichik: llapa qhari wawakuna qankunapurapi señalasqa kanqaku. Qankunaqa señalankichik qhari kayniykichikpa qaranta; chaymi noqawan qankunawan rimanakuypa señalnin kanqa. Pusaq p'unchayniyuq kaqmi qankunapurapi señalasqa kanan, llapa qhari wawa, qankunaq mirayninkunapi, wasipi paqarisqa kaqpas, utaq qolqewan rantikusa huk karu runamanta, mana qampa mirayniki kaspapas. Génesis 17:10–12.

Hinaspanmi Jesus payta nirqan: “Kusisqan kanki, Simón Barjona; mana aycha ni yawarchu kayta qampa rikuchisurqanki, aswanpas hanaq pachapi kaq Yayaymi. Noqapas qamta niyki: qamqa Pedro kanki, kay rumi patapitay iglesia hatarichisay; ukhu pacha punkunkunapas manan atipanqachu chayta atiyta. Qamtaqmi hanaq pacha qhapaq suyupa llavinkunata qosqayki; kay pachapi ima watasqaykipas hanaq pachapi watasqa kanqa; kay pachapi ima paskasqaykipas hanaq pachapi paskasqa kanqa.” Mateo 16:17–19.

Hina uywa kaq, karqa, manañataq kashanñachu, payqa pusqaqninmi, qanchisniyuqmantaqmi, chinkaymanmi rin. Chay chunka waqrakuna rikusqaykiqa chunka reykunam, manaraqmi kamachiyta chaskirqankuchu; ichaqa uywawan kuska huk pisi p’unchawmi reykuna hina atinyuq kayta chaskinqaku. Paykunaqa huk yuyayniyuqmi kanku, atiyinkuta, kallpankutawan uywamanmi qonqaku. Apocalipsis 17:11–13.

Nimrodpa ladrillunkuna hinaspa morterunwan rikuchisqa llulla pactopa willakuynin, hinaspa iglesiatawan estadotawan huñusqa llulla sisteman, torrewan llaqtawan rikuchisqa, Nimrodpa willakuyninpa omega nisqapi bestiapa imagennan rikuchisqa llulla sistemata unanchan. Kimsa siq’ikuna, kimsa chawpi punkuyuq, sapa hukninpi kimsa versículokuna, llapallanku kawsay pactomanta hinaspa wañuy pactomanta testificanku. Pachak tawa chunka tawa waranqa runakunaqa cheqaq pusaqniyuqmi, qanchisniyuqmanta kaq; papadokunaq kamachikuynintaq mana imapas hukninchu, aswan llulla rikch’ayninlla. Nimrodpa clasenninqa casarasqankupi yuyaypi hukllayniyuq kanku, pachak tawa chunka tawa waranqakunapa llulla rikch’aynin hina; paykunaqa Cristopa yuyayninwan hukllachasqa kanku. Llulla bestia, “karqan, manataq kanan kanchu,” nisqa, karqan, kanan kan, hinaspa hamunaraqmi nisqa Cristopa llulla rikch’ayninmi. Pusaq versículopi papadokunaq kamachikuyninwan rikuchisqa llullapa hunt’asqa rimayninqa nisqapi sut’inchasqa kachkan.

Uywakuna riqsisqaykiqa karqanmi, kunanqa manan kanchu; mana tukukuq uku manqaraymantaq wicharimunqa, chinkaymanpas rinqa. Kay pachapi tiyaqkunataq admirakunqaku, pichqapa sutinkunapas kawsay qillqapi manaraq qillqasqa karqanchu kay pachapa qallariyninmanta pacha, uywata qhawarispas, mayqinchus karqan, manaña kanchu, ichaqa kashanraq. Apocalipsis 17:8.

Jesúsqa paymi karqa, kachkan, hinaspa hamunaraqmi; papakunaq kamachikuynintaq, qanchisnianta pusaq kaq, “karqa, mana kachkanchu, ichaqa kachkanmi” nisqa uywacha kananmi. “Huk hora” nisqaqa, amaruqwan uywachaq casarakuynin rikuchisqan, domingo kamachiyanta qallarispas historiata rikuchin, chaypi Pedrowan Abramwan rikuchisqa pachak waranqa runakuna señalta hina hanaq pachaman wicharinku, papakunaq kamachikuynin wichariq chay pachallapi.

Ñuqaykuqa Joel qillqapi rimayta maskhashayku kay qhawariymanta: Pedroqa Pentecostés punchawpi willakusqanpi sut’incharqanmi Pentecostés manta willakuynin Joelpa hunt’akuynin kasqanta. Kimsa pactokuna siq’ikuna, sapa hukninchikta chunka iskayniyuq kapítulokuna kaqkunapi, sapa siq’ipi chawpi kimsa versículokunaqa kikin historiata rimanku, chay historiapi taq Pedroqa Jesuswan kuska Caesarea Philippi kasqanpi rikuchisqa kachkan; chayqa Panium sutiyaqmi, maymantataq kay pachasqa kunan pachasqapiñam chay experienciata taripananpa qayllanpi kachkan. Paniumpiqa Pedroqa Jerusalénllapitaqmi kachkarqa Pentecostés pi Espiritu

hich'aykuy kasqanpi. Chunka iskayniyuq kapítulomanta kimsa siq'ikunaqa Paniumman hinallataq Pentecostésman tinkunku, maypitaq Diospa sellon Cristoq esposanman churakapun, animalpa señalnintaq Satanaspa esposanman churakapun. Joel qillqaqa reqsichinmi chunka sipaskunamanta parábulapi rikch'arichiq waqyayninta, maypitaq Laodiceapi kaq Qanchis Punchaw Adventista iglesiaqa rikch'arimun chinkasqa kasqanta yachakuspa.

Joel qillqaqa tawa miraykunapa ukhupin churakusqa kachkan.

Pethuelpa churin Joelman chaskisqa Señorpa simin.

Kayta uyariychik, machu runakuna, hinaspa uyariychik, llapa kay hallp'api tiyakuqkuna.

¿Kayqa karqan qankunapa p'unchayninkunapi, utaq taytaykichikkunapa p'unchayninkunapipas? Chaymanta wawaykichikkunaman willaychik; wawaykichikkunataq paykunaq wawaykunaman willachunku, chay wawaykunataq huk qatiq mirayman. Imatachus pallmerworm saqerqan, chayta locust mikhurqan; imatachus locust saqerqan, chayta cankerworm mikhurqan; imatachus cankerworm saqerqan, chayta caterpillar mikhurqan. Joel 1:1–4.

“Machu runakuna”qa Laodiceapi kashaq Qanchis p'unchaymanta Adventista iglesiapa umalliqninkunam kanku, pachak tawa chunka tawa waranqa sellasqa kanan pacha, chay sellasqaqa Santo Espiritupa taqyasqa urmayninpi hunt'asqa kanan. “Machu runakuna”taqa Ezequiel rikuchin “ñawpaq machu runakuna” hina.

Chaymi nirqan: Runaq Churin, ¿rikunkichu imakunata Israelnin wasipa machukuna tutapi ruwasqankuta, sapa huk runa siq'isqanpa ukhu cuartunkuna ukhupi? Paykunaqa ninmi: Señorqa manan qawawanchu; Señorqa kay pachata saqisqanña. Ezequiel 8:12.

Inspiración sut'inmi niq Ezequiel qanchis ñiqi t'aqapi sellakuyqa kikin sellakuy kasqanta, Apocalipsis qanchis ñiqi t'aqapi kasqanwan. Hinallataq sut'inmi ñawpaq runakuna nisqakuna, pusaq ñiqi t'aqapi tawa aswan-aswan mana allin millay ruwaykunapi rikuchisqakuna, 25 yupaywan sut'ichisqa kasqanku. Iskay chunka pichqa “ñawpaq runakuna”, Diospa uywankunapa waqaychakuqnin kananpaq kasqakuna, intiyman k'umuykuchkan chay runakunan. Paykunan ñawpaqta juzgasqa kanankupa. Santuario-manta kutiripakusqanku ukhupi qhawaripa, paykuna iskay mit'a chunka iskay sacerdotekunatawan hatun sacerdoteta rikuchinku. Domingo kamachiy chayamunan p'unchawpi, intiyman k'umuykunku hinaspa bestiapa señalninta chaskinku, dragónwan, bestiwan, llulla profetawan rimanakuyta qespichispa. Chay 25 runakunaqa Coré, Datán hinaspa Abirampa hatarikuyninpi 250 runakunawan unanchasqa karqanku; chaykunaqa kinsa kuti huñusqa hukllachasqanta rikuchinku, maymanchus inciensota haywarikuq 250 runakuna hukllaykunku. Chay kinsa apostasiapa umalliqkunaga allpa siminta kicharispa millp'urqusqanrayku wañurqanku.

Hinaspanmi Moisés nirqan: Kaywanmi yachankichik Señorqa kachamuwasqanta kay llapa ruwaykunata ruwanaypaq; mana kikiy yuyayniymantachu ruwarqani. Sichus kay runakuna llapa runakunapa hina wañunkuman, icha llapa runakunata hina watukusqa kanankuman chayqa, Señorqa manam kachamuwarqanchu. Ichaqa sichus Señor musuq ruwayta ruwanman,

hallp'a siminta kicharispá paykunata llapa imankuwan kuská millp'urparinman, kawsasqallaraq ukhuta uraykunkuman chayqa, hinaspanmi yachankichik kay runakuna Señor contra hatarirqasqankuta.

Hinaspanmi, tukuy chay simikunata rimayta tukurusqan qhepaman, paykuna ukhupi kaq allpa t'aqarikurqan. Hinallataq kay pacha siminta kicharirqan, paykunata millp'urqan, wasinkunatawan, Coré-man qatisqa llapa runakunatawan, llapa imankunatawan. Paykuna, llapa paykunaman qatisqakunapiwan kuská, kawsasqallaraq ukhu t'uquman uraykurqanku; hinaspanmi kay pacha paykunapa patanpi wichq'akurqan; chaymi huñunasqa runakunamanta chinkarqanku.

Hinaspa Israel runakunam paykunapa muyuriqninpi kaqkunaqa qapariyninkumanta ayqekurqanku; nirqankum: "Pachaqa noqanchistapas ama millp'urquwanchu," nispa. Hinaptinmi Señorpa ñawpaqenmanta nina lloqsimurqa, inciensota haywaq iskay pachak phisqa chunka qharikunataq tukurparqa. Números 16:28–35.

1888 watapi hatarirqan kutichikuyqa Korahpa, Dahanpa, Abirampa, hinallataq qosñichina q'apayta haywarirqan iskay pachak phisqa chunka qharikunap hatarikuyninwanmi rikuchisqa karqa. Iskay pachak phisqa chunka qharikunaqa huk kimsan kuti huñusqa t'aqakunawanmi hukllachasqa karqaku; chay huñuyqa Domingo kamachiykama chayan, Estados Unidos, allpa uywa, siminta kicharispá dragón hina rimashaqtin. Chay pachapin qhipa paraqa mana tupuy atina hunt'asqawan uraykuchisqa, hinaqtinmi qosñichina q'apayta haywarirqan iskay pachak phisqa chunka qharikunapas hanaq pachamanta uraykamusqa ninawan tukuchisqa karqaku. Iskay pachak phisqa chunka qharikunaqa llulla religioso sistema-ta rikuchinku, paykunaqa Domingo kamachipi qhipa param uraykuchikusqan pachapi tukuchisqa kanku. Allpapa kicharikuspan Korahpa hinallataq paywan kaqkunapa muyuriyninpi millp'usqankuña, Apocalipsis chunka hukniyuqpi kaq pachakuywanmi kikinchasqa, chaymi Estados Unidospa siminta kicharispá dragón hina rimayninta reqsichin. Hanaq pachamanta nina iskay pachak phisqa chunkaman uraykamusqanqa Carmelo urqupi Elíaspa ninanta rikuchirqan, chaypi chay llulla profetakuna wañuchisqa kashaqtin. Elíaspa nina Carmelo urqupiqa Domingo kamachiwan tupachisqam, chayrayku iskay pachak phisqa chunka qharikunaman ninaqa qhipa paramanta kaq Domingo kamachi ninam.

Yupay Willkakunapi Corahpa hatarikuyninmanta rimayqa, Josuéwan Calebwan Qespichisqa Allpapa willakuyninpa contranpi hatarikuymán proféticamente tupachisqa kashan. Chay hatarikuyqa Bibliaq "phiñachiy p'unchaynin" nisqanta rikuchin. Corahpa hatarikuyninmanta qelqasqapi nin: "qankuna yachankichikmi kay runakunaqa Señor-ta phiñachisqankuta."

Yachaqkunaqa entiendenmi, hinaspa yachaqkunaqa entiendenanmi kayta: Corépa hatarikuyninpa historiantaqa churana kanan Josuépa "Tierra Prometida" willakuynin contra hatarikuy pataman. Chay hatarikuyqa Cadespi pasakurqan, hinaspa Cadespas Corépa hatarikuyninpas domingo kamachikuypi Qanchis Punchaw Adventismopa hatarikuyninmi kanku. Coréwan ishka pachak pichqa chunka qari incienso haywarirqanku, paykunaqa Ezequiel 8pi intiyman kumuykuq iskay chunka pichqa qharikunata rikch'achirqanku. Ezequiel pusaqpi ñawpaq machu qharikunaqa tawa aswan hatun millay ruwaykunamanta tawa kaqta rikuchinku, chaykuna Jerusalénpi hunt'akunku, Diospa iglesianpa unanchan kasqanpi.

Ñawpaq millay ruwayqa envidiapa llimp'inmi; iskay kaqqa pakasqa cuartokunam; kimsa kaqqa Tammuzpaq waqaymi, chaymantataq iskay chunka phisqa qhari intiyman kumuykunku. Chaymanta, tawaqnin p'anqapi qhawaqnin pusaq kaq capítulo nisqapi rikuchisqa millay ruwaykunamanta llakikuspanku, waqaspanku ima runakuna kasqanta sut'incham. Llakikuspanku waqaqkunataqa inti lloqsimuy llaqtamanta wichariq angelmi unanchan. Angelqa kachaqmi, hinaspa huk willakuytam rikuchin.

Intimarkamanta sellamuy sellakuy willakuyqa, inti lloqsimuyman wayra willakuymi, Islam willakuymi. Pachak iskay chunka tawa waranqa tawa pachakniyuqkuna sellasqa kaptinku, chinkachiq angelkuna llamk'ayninkuta qallariyku, hawamanta qhawasqa profecía siq'in yachachisqan cheqllapi, maypichus "naciónpa apostasianninqa naciónpa tukukuyninwan qatiyusqa" nisqa. Manaraq taripayqa Korahwan rikch'akusqakunaman hunt'asqa kaptin, hatarikuqkunaqa Jerusalén llaqtamanta hawaman apasqaña kanku. Millay runakunaqa Jerusalénmanta hurqusqam kanku, mana allinkunaqa Jerusalénmanta ayqeqchu.

Hinallataq Espirituqa oqarichiwachkarqa, hinaspa apamuwarqa Señorpa wasinpa inti lloqsiman qhawariq inti lloqsiy punkuman. Chay punkupa punkunpi qhawarirqani iskay chunka phisqa qhari-kunata; paykunapurapi rikurirqani Azurpa churin Jaazania-ta, hinaspa Benaíaspa churin Pelatías-ta, llaqtapa kamachiqninkunata.

Chaymantataq nirqawanmi: Runa Churi, kaykunan hinaspa runakuna mana allin yuyaykunata runakunku, hinaspa kay llaqtapi millay yachachiyta qonakunku. Paykunan ninakunku: Manam qayllapichu kashan; wasikunata ruwasun. Kay llaqtan mankha, ñuqanchiktaq aychanchik.

Chaymi, paykunapa contranpi rimay willakuyta, willakuyta rimay, runapa churin. Hinaspa Señorpa Espiritun ñoqaman urmaykamurqan, nispa: Rimay; kayhinatan Señor nin;

Chaymi ninkichik, Israelpa wasin: imaraykuchus yachani yuyaynichikman hamuqkunata, sapa huknintapas. Kay llaqtapi wañuchisqaykichikta achkata mirachirqankichik, hinaspa ñanninkunatapas wañusqakunawan hunt'achirqankichik. Chayrayku Señor Dios kaynata nin: Qankuna chawpinpi churashqaykichik wañusqakuna aychanmi kanku, kay llaqtataq mankañam; ichaqa noqaqa qankunata chawpinmanta hurqusqaykichik. Espadata manchakurqankichik; hinaspa noqa espadata qankunaman apamusqaykichik, nispa Señor Dios nin. Hinaspa noqa qankunata chaypa chawpinmanta hurqusqaykichik, hinaspa huk llaqtayuq runakunapa makinman entregasqaykichik, hinaspa qankunapi juicioykunata rurasaq. Espadawanmi urmaykunkichik; Israelpa tinkuynin pampapin qankunata juzgasqaykichik, hinaspa yachankichikmi noqa Señor kasqayta. Kay llaqtapa mana mankañaykichikchu kanqa, nitaq qankunapas chawpinpi aychachu kankichik; aswanqa Israelpa tinkuynin pampapin qankunata juzgasqaykichik. Hinaspa yachankichikmi noqa Señor kasqayta: imaraykuchus mana kamachiykunapi purirqankichikchu, nitaq juiciokunatapas rurankichikchu, aswanqa muyuriqniykichik nacionkunapa rurayninkunaman hina rurankichik.

Hinaspa ñoqa willakusqaykamallataq, Benaíaspa churin Pelatías wañupun. Chaymi uyayman urmaykurqani, hinaspa hatun qapariyniywan waqyaspa nirqani: ¡Ay, Señor Dios! ¿Israelpa puchuqninta tukuyrintaq ruwankichu? Ezequiel 11:1–13.

Jerusalén llimphuchisqa kachkan domingo p'unchay kamachiypi, trigoqa cizañamanta t'aqasqa kaptin. Qharikuna 25 nisqawan rikuchisqakuna, utaq Corépa 250 ninqa, waqtaqman apasqa kanku, Jerusalénpa “lindero” nisqaman wañunankupaq. 25 nisqaqa sacerdotekuna huk semanapaq serviqninkupa yupayninmi, chaytaq 250 chunka kuti yupaywan unanchasqa kaspan, llapan pachapi iglesiata rikuchin, imaraykuchus chunkaqa llapan pachapa unanchanmi. Iglesia militante nisqaqa trigowan cizañawan hukllachasqa iglesia kasqanmi sut'inchasqa, iglesiataq triunfante nisqaqa sapa trigollamanta ruwasqa iglesiatam rikuchin.

¿Manachu Diospa kawsaq iglesian? Arí, payqa iglesiata kapunmi, ichaqa chayqa wañunakuypi maqanakusqa iglesia, manataq atipaq iglesiachu. Llakikuyku pisi allin kasqankumanta wakin miembrukunapa, trigopa chawpinpi cizañakuna kasqanmanta. Jesusqa nirqanmi: “Hanaq pacha reinonqa rikch'akun runaman hina, paymi allin muhut'a tarpuran chakranpi; ichaqa runakuna puñusqankukama, awqanninqa hamuspa cizañata trigopa chawpinpi tarpuran, hinaspan ripuran.... Chaymi wasiyuqpa sirviqninakuna hamuspa nirqanku: Señor, ¿manachu allin muhut'a tarpuraranki chakraykipi? ¿Maymantataq chayqa cizañata kapun? Paymi nirqan: Huk awqaqmi kayta ruwasqa. Sirviqkunataq nirqanku: ¿Munankichu riyku hinaspa pallamuyku? Ichaqa payqa nirqan: Ama; cizañata pallaspaykichikqa, trigotapas kuskata sapichankichikman. Iskayninpas wiñachun kуска cosechakama; hinaspa cosecha p'unchawpi segador-kunata niyman: Ñawpaqta cizañata huñuychik, hinaspa q'ipikunaman wataychik rupachinapaq; trigotataq huñuychik graneroymán.”

«Trigotawan qura qhullukunamanta rimaypi, rikunchik imarayku mana qhullukunata hapiqkuspalla horqonankuchu. Chayqa karqa ama trigopas qhullukunawan kуска saphichasqa horqosqa kananpaqmi. Runakuna yuyayninpas hinaspa taripayninpas ancha hatun pantaykunata ruwanmanku. Ichaqa pantay rurasqa kananmanta, huk sapa trigo raphrallapas saphichasqa horqosqa kananmantaqa, Yachachiqmi nin: “Iskayninpas kуска wiñachun cosecha kama”; chaymanta angelkunapa qhullukunata t'aqawqankum, chinkachisqa kananpaq churakunanpaq. Iglesiasninchikkunapipas, ñawpaqman puriq cheqaq yachayta creen nispa willakuqkunapi, pantasqa hinaspa pantaypi puriqkuna kanman, trigop uraqpim qhullukuna hina; Diosqa unay-uyariqmi hinaspa paciencia-yuqmi. Payqa pantaypi puriqkunata corrigin hinaspa willan; ichaqa mana chinkachinchu chay yachachiyta pay yachachiyta munasqanta unay yachaqqunata; mana qhullukunatapas trigomanta saphichasqa horqonchu. Qhullukunapas trigopas cosecha kama kуска wiñananku; trigotaq hunt'asqa wiñayninman hinaspa wiñay-allin tukusqanman chayaspa, poqosqa kasqanrayku, sut'inchasqa t'aqasqa kanqa qhullukunamanta.»

“Cristopa iglesian kay pachapi mana hunt'asqa kanqa; ichaqa Diosqa manan Iglesianta tukuchinchu mana hunt'asqa kasqanrayku. Karqanmi, kanqaraqmi yachayman mana hina zeelowan junt'asqa runakuna, paykunapa iglesiata pichayta munanku, trigopa chawpimanta cizañata saphichayta munanku. Ichaqa Cristoqa sut'i k'anchayta qon imayna ruwanapaq pantasqa runakunawan, hinallataq iglesiapi mana tikrasqa runakunawan. Manan iglesiapa miembrokunapa usqhaylla, kallpachasqa, phutiylla ruwaywan chinkachinankuchu pikunatapas paykuna pantasqa karakterniyuq kasqanta yuyasqankuta. Cizañaqa trigowan kуска rikuringa; ichaqa cizañata hallmiyqa, mana Diospa churakusqan ñanman hina kaptin, aswan achka dañota ruwanman sapallanta saqeymantaqa. Señorqa cheqap tikrasqa runakunata iglesiaman pushaqtin, Satanásqa chay pachallataq mana tikrasqa runakunatapas huñun kuskanman. Cristo

allin mujut'a tarpuykaptin, Satanásqa cizañata tarpuykun. Iskay ch'iqnikuq kallpakunam sapa kuti iglesiapa miembrokunapi llamk'achkan. Huk kallpaqa iglesiapa pichasqa kananpaqmi llamk'an, huktaq Diospa llaqtanta ismuchinapaqmi llamk'an." Testimonios para los Ministros, 45, 46.

Mana allin ñanman mana puriqkunaqa Jerusalén llaqtamanta hawaman apasqa kanankupaq chinkachisqa kananpaq. Paykunaqa pallay pacha tukuykunapi chinkachisqa kanku, chay pachaqa trigupas puqusqaña kashan, imaraykuchus chaypim trigo huñusqa kan iskay Pentecostés p'anqakuna kuyuchisqa t'antakunamanta ñawpaq rurukunapaq ofrenda hina. Trigupa ñawpaq rurunta pallayqa Bibliaq profecianpi sapaq yachachiyimi. Triguta hinaspa kikiyakunata t'aqayqa kay kikin yachachiytam rimashan, hinaspa Cristoq achka parabolankunaqa kay ancha hatun profetico waymarkata riqsichinku.

"Yapamantaqpas, kay rikch'ay yachachiykuna yachachinmi taripay qhepaman mana ima pruebakuy kasqanta. Evangelio llamk'ay tukukuptin, chaymantataq usqhaylla allinkunawan mana allinkuna chawpipi t'aqanakuy hamun, hinaspataq sapa clasepa destino-nin wiñaypaq takyasqa qhiparin." Christ's Object Lessons, 123.

Trigo haywarikuyqa pachak tawa chunka tawa waranqakunañam, hinaspa kinsakaq angelmi trigota zizañakunamanta rakin.

"Chaymantam rikurqani kimsañiqin angelta. Ñawpaqman pusakuqniy ángelqa nirqan: 'Mancharinapaqmi simin, mancharikuypaqmi kamachikuynin. Paymi chay ángel, trigo-ta qura qhipamanmanta akllananpaq, hinaspa trigo-ta hanaq waqaychanamanpaq sellanan utaq watananpaq.' Kaykunan llapan yuyayta, llapan qhawariyta hap'inan. Huk kutitaq reqsichisqa karqani, qispichikuypa qhipa willakuyninta chaskisqanchikta creenikukkunapaq, sapa p'unchay musuq pantaykunata chaskiqkuna utaq upyaqkuna runakunamanta t'aqasqa kayqa ancha necesitakusqanta. Rikurqani mana wayna, mana machuqa pantaypi hinaspa tutayaypi kaqkunapa tantanakusqankuman rinqankuchu. Ángelqa nirqan: 'Yuyayqa mana allinpaq kaqkunapi amaña tiyarichunchu.'" Manuscript Releases, volumen 5, 425.

Kimsa kaq angelqa trigota sellan, hinaspataqmi trigota cizañakunamanta t'aqanpas. Kimsa kaq angelqa Domingopa kamachikuyninta rikch'achin, maypichus 25 qhari runakuna, Laodicea nisqa Qanchis p'unchaw Adventista iglesiapa umalliqninkunata rikch'achispa, Jerusalén llaqtamanta hawa-man apasqa kaspas juzgasqa kanku. Chay pachapin iglesia militanteqa iglesia triunfante-man tukupun.

"Llamk'ayqa utqayllam tukukuqmi. Iglesia militante nisqapi kaqmiembrokuna, chiqap kasqankuta rikuchispa, iglesia triunfante nisqaman tukunku. Ñawpaq historiaykuta qhawarispa, kunan sayayninchikkama tukuy wiñay ñanta purisqaykuta yuyarispa, niyta atini: ¡Diosman yupaychana! Dios imata ruwasqanta qhawaspa, mancharisqa admiraciónwan hunt'asqa kachkani, hinallataq Cristo pusariqninchik kasqanpi sinchi atinikuywan. Manam imatapas qhipa p'unchaykunamanta manchakunanchikchu, mana hinaqa Señor imayna pusamusqanchikta qonqaspanchik, hinallataq ñawpaq historiaypi yachachisqanta." General Conference Bulletin, 29 de enero de 1893.

Trigoq ñut'upaqmanta qhariq qhura-kunapa t'aqakuywan sut'inchaska profético yachachiyqa Biblia-pa profecía-ninkunapi hatun yachachiy. Cristo-pa templota pichaynenqa kay llamk'aypa rikch'ayninmi; tukukuyninqa domingo leypi chayan, chaypim rikusunchik juzgasqa kananpaq kaqkuna Jerusalénpa linderonkama apasqa wañunaykupaq.

“Jesúsqa llapa runakunapa ñawpaqman willakuyninta qallarispaqa, Templotaqaq maychus mana yupaychasqa k'illi profanaciónmanta picharqan. Hinallataqmi paypa ministerionpa qhipa rurayninkunamanta huknin karqan Templopa iskay kutin pichariynin. Chayhinaqa, kay pachata waqyaypaq qhipa ruranaq, iglesiakunaman iskay sut'i qayakuynikuna rurasqa kanku. Iskay kaq angelpa willakuyninqa kaymi: ‘Babilonia urmarun, urmarun, chay hatun llaqta, llapa nacionkunata qarin warmi huchanpi phiñasqa vinota upyachisqanrayku’ (Revelation 14:8). Hinaspa kimsa kaq angelpa willakuyninpa sinchi qapariyninpa, hanaq pachamanta huk simi uyarisqa nin: ‘Lloqsiychis paymanta, noqapa llaqtay, ama huchankunapi masikuna kananaykichispaq, ama castigonkunatapas chaskinaykichispaq. Huchankunaqa hanaq pachakama chayarunña, Diosqa mana allin rurayninkunatapas yuyarirunña’ (Revelation 18:4, 5).” Selected Messages, book 2, 118.

Trigowan hinaspawan wan qullqiwan kasqan kawsan domingo kamachiy sasachakuykama, chaypi hinaspawan qichusqa kanku mana runa kallpawanchu, aswanpas kimsa kaq angelwanmi—payqa domingo kamachiyta rikuchin, ichaqa chay hinaqa qhipa para willakuynintapas, chaymanta hatun qapariyman wiñaqta. Hinaspawanqa profetakunapa testimoniunmanta huk ima kaqmi, hinallataq trigopas. Diospa kamayninqa domingo kamachiykama chayan, kimsa kaq angelmi iskay kuti templo-ta chuyañichin. Payqa 22 de octubre de 1844 p'unchawpi chuyañichirqan, iskay kaq templo chuyañichiytaq domingo kamachiy.

Historiaq hawapi imakuna domingo leyman pusaqkunaqa ancha hatunmi iglesiay atipaqaq testimoniomninpi, imaynan zizaniakuna, trigokuna hinaspa iskay clase runakunapa watasqa kasqanku. Apocalipsispa tukukuq willakuyninkunaqa kinsa angelkunapa willakuyninmi, chaykunataq iskay clase runakunata rakin hinaspa watan; ichaqa ancha importanteqmi rikuy, Sister White nisqanman hina, chay “tukukuq willakuykunaqa” “cosechata puquchinku.” Chay tukukuq willakuy cosechata puquchiqqa qhepa para-mi, chaymi ninapas kaynin 250 qharikunata watan “chhakisqa yantakunahinata chinkachiy ninakunapaq.”

Juanman kichasqa karqan ancha ukhu hinallataq sonqota kuyuchiq rikch'ayninkuna iglesiapa kawsayninpi. Payqa rikurqan Diospa llaqtanpa maypi kasqanta, peligrunkunata, maqanakuykunata, hinallataq tukukuyninpi qespichisqa kayninta. Paymi qillqarqan tukuypa qipa willakuykunata, kay pachapa cosechanta puquchinqakuqta, hanaq waqaychanaman apana trillokuna hina utaq chinkachiy ninaqkunapaq fascina hina. Hatun ancha importansiyuq yachachikuykuna payman revelasqa karqan, aswanpas qipa iglesiapaq, chaymanta pantasqanmanta cheqaqman kutiriqkuna yachachisqa kananpaq ñawpaqninpi kaq peligrunkunamanta hinallataq maqanakuykunamanta. Mana pipas tutayaypi kananpaqchu kay pachaman imakuna hamuqman. The Great Controversy, 341.

Templota pichana llasqanmantaqa, Juan Bautista rimasqan qhepata hamuq runata reqsichisqan “Dirt Brush man” nisqap rurayninwanpas rikuchisqa kachkan. Paymi Millerpa musquyninpi q'upa

q'upata pichaspa urqun.

“Señorqa kaymi rikuchinampaq chiqap runakunawan mana allin runakunaq chawpinpi ima hinaspa kasqanta; paypa ‘wayrachina makinpi kashan, payqa erasninta llapanmanta allinta pichanqa, trigonta taqenman huñunqa; ichaqa qaranqata mana wañuq ninawan rupachinqa.”

Review and Herald, November 8, 1892.

Profeta Isaías-tañqaqa Paní White-manta rimarisqa kachkan, paymi reqsichirqa 1849 watapi Señorqa makinta iskay kutita mast'arirqa llaqtanpa puchuqninta huñunaypaq; chaymi Isaíaspas Paní Whitepas reqsichishanku pachak tawa chunka tawa waranqa runakunapa qhipa huñuyninta. Huñuy ruwayqa ch'iqiytawan huñuytawan hap'iqmi, ñawpaq llakikuy hina rikuchisqa, chaymi pusasqa tukuyta suyakuypa tukukuyninpi huñuymán. Kay sapa huk kaqninkuna pachak tawa chunka tawa waranqapa sellasqa kayninmantaqa, sapankama Biblia willakuy qhelqapi huk sapaq willakuymi. Hawa historiata, maytan Señorqa huchata tukukuyninman apanampaq yanap'anata hina llamk'achin, Daniel 11:11-pi rikuchisqa kachkan; chay qhipa huñuypas Isaías 11:11-pi tarikukun; suyay unay tiempopa tukukuynintaq Apocalipsis 11:11-pi tarikukun; trigota qura mana allinwan rakiytaq domingo kamachikuy lawpi Ezequiel 11:11-pi tarikukun:

Kay llaqtam manam qamkunaq mank'anchu kanqa, nitaq qankunaqa chay ukhunpi aychachu kanqankichik; ichaqa Israelpa tinkunankuna patapi qamkunata juzgasaq. Ezequiel 11:11.

Joelpiqa, “musuq vinon” ñawpaq machu runakunamanta pisichisqa kachkan, paykunaqa karqanku santuarioq waqaychaqninkuna kananpaq. Chay Chisi waqyasqaq willakuyninmi Joelpa musuq vinon, hinaspa domingoq kamachikuy chayamuyllapim hanaq pachamanta uraykamusqa ninapas Pentecostés p'unchaw ninawan rikuchisqa kashan. Chay ninaqa huk willakuynintam sut'ichan, chaymi musuq vino; ichaqa chayllataqmi incienso haywasqanku iskay pachak phisqa chunka qharikunata chinkachiq willakuypas. Laodicea sutiyaq Qanchis p'unchaw Adventista iglesiami domingoq kamachikuypi tukukun, chaypim ninata tupuy mana tupuyniyuqta hich'amunku, hinaspa incienso haywaq iskay pachak phisqa chunka qharikunata chinkachin; chayraykum yupaychasqankumanta llikllantaqa chinkachin.

Ichaqa p'unchaw qhaway Adventista iglesia Domingo kamachiy tiempopi cheqaq kawsayninman hina kaspaqa, Estados Unidos gobiernompa atiyinwan kallpanwanpas wichq'achinqa. Mana cheqaq kaspaqa, sutinmi chinkachispa huk sutinman tikranqa: Primer Día Adventista iglesia nisqaman, utaq huk chayman rikch'akuq sutiman. Cheqaqpas mana cheqaqpas, Ichaqa p'unchaw qhaway Adventista iglesiaqa mana Domingo kamachiymanta aswan ñawpaqman riqchu. Profético testimoniomi reqsichin Adventismoqa ñawpa ñankunapa willakuyninta 9/11-pi qhespichisqanta, chay ñawpa ñankunataq pusanku Domingo kamachiypi wichq'asqa punkuman. Iskay chunka phisqa qharikunaqa Ezequielpa pasajenpi rikuchisqa karqanku “Jaazánias Azurpa churin, Pelatías Benaíaspa churin, llaqtapa kurakkuna” nispa.

Sutinakuykuqa Diospa llaqtanpa kayninkunata rikuchin, ichaqa aswanqa sutillam rimayllan. Jaazánias sutinqa ninmi: Dios uyarín, hinaspa payqa Azurpa churinmi, chay sutitaq ninmi yanapay hinaspa amachay. Hermana White ninmi iskay chunka phisqa qharikunaqa waqaychaqkuna kananpaq kasqankuta, “Azur” nisqapi rikuchisqa hina. Churinqa Diosta “uyarin” nispa willakun,

ichaqa payqa chay kastam, qhawaspaga mana qhawanchu, uyarispaga mana uyarinchu. Pelatías sutinga ninmi Diosmanta qispichisqa, hinaspa taytan “Benaía” sutinga ninmi Dios hatarichisqa utaq ruwasqa. Ezequiel waqyay willakuyninta tukukuptin Pelatías wañupurqan.

Kay llaqtaqa manam qankunapa mankachu kanqa, nitaq qankunaqa chawpinpi aychachu kankichik; aswanpas qankunataqa Israelpa linderonpi juzgasaq: hinaspan yachankichik noqa Señor kasqayta: imaraykuchus manam purirqankichikchu estatutoykunapi, nitaq juzgamientoykunata rurankichikchu, aswanpas muyuriqniykichik mana judío runakunapa costumbrenkuman hina rurankichik. Hinaspan pasaqmi, noqa profetizasqaykama, Benaíahpa churin Pelatías wañupun. Chaymi uyayman urmaykurqani, hatun qaparwan waqyaspa nirqani: ¡Ay, Señor Dios! ¿Israelpa puchuqninmanta tukuyta tukuchinkichu? Ezequiel 11:11–13.

Pelatías wañupurqan Ezequielpa sinchita qaparikuyninpi. Trigoka wañupurqan callepi 18 julio 2020 watapi, Apocalipsis chunka hukniyoq nisqapa hunt’akuyninman hina. Trigokunaqa Moiséswan Elíaswanmi kanku, Diospa Siminpa ñawpaq qellqaqninta, hinaspa hamunanpaq Elíasmanta prometisqaqa, Antiguo Testamentoq qhipa rimayninmi. Alfa hinaspa Omegaqa Sodomapa Egiptopa callepin wañuchisqa kanku, ichaqa 2024 watapi kawsarichisqa kanku, Apocalipsis 11:11 nisqapi rikuchisqa hina. Wañusqa kasqankukamaqa, Sodoma hinaspa Egipto kusikurqanku. Ezequielqa Pelatíaspa wañuyninta churaykun puchuqkunapa tiempollanpi, kaynata nispá: “¡Ay, Señor Dios! ¿Israelpa puchuqnintachu tukuyta chinkachinki?” Sodomaqa, Isaías nisqanman hina, puchuqkunapa tiempollanpi Séptimo Día Adventista iglesiam.

Uyarikuy, hanaq pacha; uyariway, kay pacha: Señormi rimarqan, wawakunata wiñachirqani, hatunyachirqani, paykunataq contraypi hatarirqanku. Wakaqa reqsinmi dueño-ninta, asnuqa reqsinmi patrónninpa mikhuna manka-ninta; Israelqa manam reqsichu, llaqtayqa manam yuarinchu.

Ay huchayniyuq nación, mana allin ruwaykunawan qipichasqa llaqta, mana allin ruwaqkunaq miraynin, wañuchiq wawakuna: paykunaga Señor-ta saqirqanku, Israel-pa Santo-ninta phiñasirqanku, qhepaman kutirqanku. ¿Imaraykutaq aswanraq maqasqa kayta munankichik? Aswan-aswanraqmi hatarinkichik. Lliw umaykichik onqosqan, lliw sonqoykichik pisi kallpayuq. Chaki sapanmanta umakama mana ima allinkayninpas kanchu; aswanqa k’iriykuna, takaykuna, ismusqa ch’iqnikuna. Mana wisqasqachu, mana watasqachu, mana aswan hampi wirawan llamp’uchisqachu. Suyuykichikqa ch’usaqyachisqa kashan, llaqtaykichikkunata nina ruphasqan; hallp’aykichiktaq, ñawpaqniykichikpi, huk law runakuna mikhurqanku, ch’usaqyachisqataq kashan, huk law runakuna urmachisqan hina. Sión-pa ususinña saqisqa kashan uvas chakrapi chukllahina, pepino huertapi samana wasihina, muyurisqa llaqtahina.

Sichus Apu kamachiqqa huk ancha pisilla puchuqta ñuqanchikman saqiwanichikmanchu karqan chayqa, Sodomahinam kashwan karqan, Gomorrahinataq rikch’akushwan karqan. Uyarisiychis Señorpa siminta, Sodomapa kamachiqninkuna; uyariychis Diosninchikpa kamachikuyninta, Gomorrah llaqtapa runakuna. Isaías 1:2–10.

Moiséswan Elíaswan wañuchisqa kanku Sodomapiwan Egiptopi puchuq runakunapa pacha hinapi. Egiptoqa qhellichasqa kamachiy yachaypa unanchaqqinmi, Sodomataq qhellichasqa iglesiapa kamachiy yachaypa unanchaqqinmi. Pelatías, Benaiapa churin, wañun Domingo kamachikuypi,

chayta Isaiasqa tupachin Bibliapi kashqan phiñasichiy p'unchaywan, mayqinchus 1863 kashan, utaq Domingo kamachikuy. Pelatias, Benaíapa churin, rikuchin llulla rikch'akuyninta paykunamanta cheqaqtapuni Diospa Siminta uyariqkunapa. Puchuq runakunapa pachapi, Moiseswan Eliaswan nisqakunawan sut'ichasqa runakuna wañuchisqa kanku, chaymanta kawsarichisqa. Chay kawsarimuq qallariyqa qallarín karqan huk qapariywan chunkaq sach'api 2023 watapa julio killapi. 2024 watamanta pacha trigowan qura-kura t'aqanakuy tukukuqninqa ñam purishan.

Domingokuna kamachikuypi, Qanchis p'unchaw samana punchawpi Adventista iglesiaqa yachankaqa chinkasqa kasqankuta.

Kay llaqtamqa manam qankachu mankata, nitaq qankunaqa manam kanqachu aycha chaupimpi; ichaqa noqaqa juzgasqayki Israelpa linderonpi: hinaspan yachankichik noqam Señor kani nispá: imaraykuchus manam purirqankichikchu estatutoykunapi, nitaq juzgamientoykunapas ruwarqankichikchu, aswanpas muyuriqniykichik gentilkunapa rurayninkunaman hinam ruwarqankichik. Hinaspan pasarakurqan, noqaqa profetizashaqtiy, Benaíapa churin Pelatías wañurqan. Ezequiel 11:11–13.

Pelatíaspa wañuynin, sutinpa nin “Diosmanta qespichisqa”, kay contexto-pi nin wañuymán entregasqa kasqanta, chay kikin pachallapi chunka hukniyuq hora llamkaqkunaqa Daniel 11, versículo 41 nisqapi norte rey-pa makinmanta qespichisqa kasqankuman hina. Pelatíasqa Domingo ley-pi norte rey-pa makinmanmi entregasqa. Pelatías, Benaíaspa churin, mayqen sutinqa nin “imatachus Dios sayarichisqan.” Chay kikin pachapi, maypichus Dios yapamanta huk templota sayarichin, Domingo ley-pi iglesiata atipaqa oqarinapaq, Pelatíaswan rikch'akusqakunaqa wañuymánmi entregasqa kanku, imaraykuchus ñawpaq ch'usaq chiqakunata yapamanta hatarichiy llamk'aypi mana ruwaspa, paykunallapaqmi Tobíaspa aya p'ampanan wasinta hatarichkarqanku. Pelatíasqa Isaiaspa umanmanta chakin kama, huchawan hunt'asqa llapan cuerpotá rikch'achin. Chay cuerpoqa Laodicea Séptimo Día Adventista iglesiámi, tawa miraykunapa tukuyninpi, wiñay wiñayman mirasqa hatun wakllikuy tukukuyninpi, mayintaq Isaiasqa wichariq wakllikuy hina rimarin nispá: “astawan astawan hatarinkichik wakllikuymán.” Qhipa pruebay ch'uyanchay ruwaypi, mayqanmi 2024 watapi qallarín, trigokunaqa kimsa p'unchay kuskan wañusqa kanku, chaymanta kawsarimunku; chaypim yachankaku Señorqa Dios kasqanta.

Chayrayku willakuyta rimay, hinaspa paykunaman niy: Kayhinam Señor Dios nin: Qhawariychik, llaqtay runakuna, qamkunapa p'ampasqaykichikpa uchkunkunata kicharisaq, hinaspa p'ampasqaykichikmanta llusqsimuchisqaykichik, Israel suyuman apamusqaykichik. Hinaqtin yachankichik ñoqa Señor kasqayta, p'ampasqaykichikpa uchkunkunata kicharisaq, llaqtay runakuna, hinaspa p'ampasqaykichikmanta llusqsimuspa. Espirituyta qamkunapi churasaq, hinaspa kawsankichik, kikiykichikpa allp'aykichikpitaq churaykusqaykichik. Chaymantaqa yachankichik ñoqa Señor kaspá chayta rimarisqayta, hinaspa hunt'asqayta, nin Señor. Ezequiel 37:12–14.

Domingo ley nisqapi 25 runakunawan rikuchisqa llulla sacerdocioqa chaypim yachankaku Señormi Dios kasqanta. Trigokunaqa 2024 watapi yachanku Señormi Dios kasqanta, cizañakunañataq chay yachayman rikcharinku domingo ley nisqapi, maypachachus ña qhipa

kasqanrayku. Chay pacha qallarín sepulturawan hinaspa kawsarimuywan, tukukunña sepulturawan mana kawsarimuywan. Qallariyninpi trigokunaqa Dios-ta reqsinkum, pay Apocalipsis chunka hukniyuq qillqapi kawsarimuyta hunt'asqanpacha; cizañakunañataq reqsinkum domingo ley nisqapi, chay kikin capítulo ukhupi allpa kuyuypi. Chay iskay waymarka chawpintañataq qhipa paraq pruebapa rurasqanmi iskaynin clasekunata poqochin cosechapaq.

Joelpa willakuyninqa chakra urqupa takiyninmi, ichaqa ñawpaqta hatarichisqan tapukuyninqa kaymi: runakuna qhepa p'unchaykunata ñawpaq p'unchaykunawan reqsispa reqsiyta atinkuchu. Joelpi “machu runakuna” manam chayta ruwayta atirqankuchu; chayrayku, chawpi tutapi rikch'arichiq qayakuynin chayamuqtin, paykunaqa t'aqakun—Señorpa siminmanta wijch'usqa, maypichus pachapa bestian siminta kicharispá rimananpaq, chay kikinpi; chaymi Balaampa asnonpas rimarqan, chaymi Juan Bautistapa taytanpas rimarqan.

“Machu ñawpa qhari runakuna” huchachakuyqa kay tapuymánmi sayariku: kayqa ¿táyta machuykikuna p'unchayninkunapichu pasarakurqa? Qillqasqaqa qallarín “kayta uyariychik” nispa. Chaymanta iskay testigokunata churamun: huknin tawa miray qhari runakunamanta, hukñataq tawa laya insectokunamanta. Chaymanta Chawpi Tuta Qapariypi rikch'arichisqa kanku, hinallataq taripakunku Diospa akllasqa pacton llaqtan runakuna hina qispichisqa mana kasqankuta. Mana qispichisqa kanku mana vinoyoq kasqankuraykuchu, aswanpas pantasqa vinoyoq kasqankurayku. Chunka virgenkunapa yachachikuyninpi, Joelpa musuq vinonqa aceitemi.

Qespichisqankum churakushan kay hinaman hina, qhepa tamya willakuypa “musuq vinonta” chaskinkuchu manachu nisqapi. “Machu machu runakuna, ñawpaq unay runakuna”pas Isaiaspá rikuchisqanpi “Efrainpa machasqakuna” hina rikuchisqanku, hinaspa Efrainqa manan qanchis Revelacionpi sellasqakunapi rikuchisqachu. Wawqin Manasesmi paypa rantinpi churakun. Sasam aswan mana allin reyta Manasesmanta maskayqa, ichaqa paymi Efrainpa machasqakunata rantin.

“Mana llakikuyta mañakuchkankuchu kikinkupa espirítupi urmayninkumanta, nitaq wakinkunapa huchankunamanta waqaychankuchu kaq runakunaqa, Diospa sellonmanta mana chaskinqachu. Señorqa kachamun mensajeronkunata, makinkupi wañuchinapaq armakuna apaq runakunata: ‘Qhepanmanta llaqtapi pasaspaykichis maqaychis; ñawiykichis ama perdonachunchu, nitaq kuyapayankichischu: machu runakunata, wayna runakunata, sipaskunata, wawakunata, warmikunatapas tukuyta wañuchiychis; ichaqa ama qayllaykuychischu ima runamanpas señalta apaqman; hinaspa Santuarionniymanta qallariychis. Chaymanta qallarikurqanku wasipa ñawpaqninpi kaq machu runakunamanta.’”

Kaypi rikuchkanchis iglesiata—Señorpa santuarionninta—Diospa piñakuyninpa maqayninta ñawpaqta muchuqta. Machu qhari-kunakuna, pikunaman Dios hatun k'anchayta qosqa karqa, hinaspa llaqtapa espírituyninman ima allin kaykunata waqaychaq hina sayasqakuna, paykuna confiakusqankuta traicionasqaku. Paykuna chay sayayninman churakusqaku nispa manaña milagrokunata suyachkananchischu, nitaq ñawpaq p'unchaykunapi hina Diospa atiyinpa sut'i rikurichiyninta. Tiempo-kunaqa cambiakun. Kay simikunaqa mana iñiyninkuta kallpanchan, hinaspa ninaku: Señorqa manan allinta rurankachu, nitaq mana allintapas rurankachu. Payqa ancha khuyapayakuqmi, chayrayku manan llaqtanta taripaywan watukuq hamunqachu. Chaynaqa “Thak kay, qespichisqa kay” nisqa qapariymi chay qharikunaq siminmanta llusqin,

pikunachus manaña hayk'aqpas trompeta hina vozinkuta oqarinqakuchu Diospa llaqtanta huchankunata rikuchinankupaq, Jacobpa wasintataq huchankunata willanankupaq. Kay upa allqukuna, mana qaparayta munasqakunaqa, piñachisqa Diospa chiqap cheqnikuy venganzanta muchuqkuna kanku. Qharikuna, sipaskuna, huch'uy wawakunapas llapallan kуска chinkapun.

“Chay hina millay ruwaykuna rayku, cheqaq-kawsayniyuqkuna waqaspas, llakikuspaspas karqanku, chaykunalla pisi yachayniyuq runapa ñawinkunaman rikuchikuyta atinman karqan; ichaqa aswan sinchi hucha, chaykunaqmi ch'uya, santo Diospa celo-ninta hatarichirqa, mana rikuchisqa karqan. Sonqokunata hatun maskhaqmi yachan llapa pakasqa huchata, mana allin ruraykuna ruwaqkunapa pakallapi rurasqankuta. Kay runakuna llullakuyninkupi allin takyasqa kasqankuta yuyayta qallarín, hinaspataq paypa unay-paciencia rayku nin: Señorqa manan rikunchu; chaymantaq kay pachata saqisqaña kasqanta hina purinku. Ichaqa Payqa paykunaq iskay uya kayninkuta taripaqmi, wakinkunapa ñawpaqenmanmi kicharinqa chay huchakunata, may sumaqta pakayta munasqankuta.”

“Manam mayqin ñiqiypas, manam mayqin ancha allin kayniyoq kaypas, manam kay pachapi yachayniyoq kaypas, manam hatun churasqa santo oficiopi kasqanpas, runakunataqa mana waqaychanqachu principioyta qespichinankupaq, kikinkupa llullaq sonqonkuman saqisqa kaptinku. Kikunata allinpaq, chaninnaqpaq, chiqap runapaq qhawasqakunaqa sut'inta rikuchinku apostasiapi ñawpaq pusariqkuna kasqankuta, mana qhawariyniyoq kaypi hinallataq Diospa kuyakuyninkunata mana allin llamk'achiypi ejemplokuna kasqankuta. Paypa mana allin puriyninkutaqa Payqa manañam aswan muchk'aríspa awantanapachchu saqinqa, chaymantaq phiñakuyninpiqa mana kuyapayakuspa paykunawan ruwanku.”

“Señorqa mana munasqallawanmi kayninmanta karunchakun hatun k'anchaywan bendecisqa kasqakunamanta, chaymantaq siminpa atiyta wakinkunaman yanapaspanku mallikusqakunamanta. Huk kutinmi paypa cheqaq sirviente-kuna karqanku, paypa qayllayninwan, pusayninwanpas favorecisqa; ichaqa paymanta karunchakurqanku hinaspan wakinkunatapas pantayman pusarqanku, chayraykun diospa mana kúsisqaq uranman apamunku.” Testimonies, volumen 5, 211, 212.

Joelqa riman Laodicea nisqapi qanchis p'unchaymanta Adventista iglesiapa umalliqninkunamanmi, “machu runakuna” nisqakunata reqsispa; ichaqa Joelqa mana yachaqkunamanpasmi riman, paykunatan Isaías sutiychin yachaqkunawan t'inkisqa kasqankumanta. Joelqa rimanmi Ezequielpa pusaq kaq capitulonpi intiman qonqorikuq ñawpaq machu runakunaman, chay runakunaqa isqun kaq capitulonpita qallaríspa juzgasqa kanankupaq ñawpaq kaqkuna kanku. Hinallataqmi Laodicea nisqapi qanchis p'unchaymanta Adventista iglesiapa laicokunatapas rimapayashan, nispa: “Kayta uyariychis, qankuna machu runakuna, hinallataq rinriychiswan uyariychis, llapa kay hallp'api tiyaqkuna.”

Pusaq p'unchawpi iskay chunka phisqa qharikunaqa domingo kamachiypi tarikun, chaypi intiyman k'umuykuspa, qhepanwanmi Santuariman kutirisqa kashanku. Paykunaga Coré, Datán, Abiramwan kúska sayaq iskay pachak phisqa chunka hatarikuqkunapa huk “diezmo”ninku kanku. Iskay chunka phisqa qharikunaqa huk unancha kanku chay hatarikuy yapamanta ruwasqa kasqanmanta, imaynachus yuyaychasqa nisqanman hina 1888 watapi karqa, chaymi Laodicea

Séptimo Día Adventista iglesiapa umalliqninkunapa hatarikusqanta rikch'achirqan 9/11-manta qallarispa domingo kamachiykama. Paykunaqa chay kikin pacha ukhupi huk “diezmo” hatarikuyta reqsichinku, maypichus Isaiasqa soqta qapituloqe yachaqkunata huk “diezmo” hina sut'inchán, ukhuppi kallpayuqta.

Joelqa Adventismoman willakuyninmi, paykunapa probacionninku wisqasqaña kasqanta, huchawan probacion tiempoq kopanninta hunt'achisqankurayku; hinaspa hunt'asqa kayqa unquy hina rikuchisqa kachkan umankumanta chakinpa tukunankama, chaywan qhipa paraq willakuynin siminkumanta kuchusqa kasqanta reqsichispa. Isaíasqa chay kikillan cheqaq kayta tawa chunka isqunniyuq capítulo sut'inchán.

Qankunamanta sayk'uychis, hinaspa musphaypi qhipariychis; waqyaychis, ariy waqyaychis: machasqan kachkanku, ichaqa mana vinowanchu; thañusqa purinkanku, ichaqa mana machaqaq upyanawanchu. Imaraykuchus Señorqa qankunaman sinchi puñuypa espirituña jich'amusurqa, hinaspa ñawiykichistapas wisq'arurqa: profetakunata, kamachiqniykichiskunata, rikuyniyoqkunataq p'isturqa. Tukuy rikuyqa qankunapaq tukusqa kashan sellosqa libropa siminkuna hina, chayta yachaysapa runaman quspanku nispanku: “Ama hina kaspá, kayta ñawiriy”; paytaq nin: “Mana atiniychu, sellosqa kasqanrayku.” Hinaspa libroqa mana yachaq runaman qusqa kashan, nispanku: “Ama hina kaspá, kayta ñawiriy”; paytaq nin: “Mana yachaqchu kani.”

Chayrayku Señor nirqan: Kay llaqtakuna simillankuwan ñawpaqman qayllayamunku, labiallankuwanq yupaychawanku, ichaqa sonqonkuta karuman qochurqanku noqamanta, noqaman manchakuyñintaq runakunapa kamachisqan yachachiyllamanta yachasqa kachkan. Chayrayku, qhawariy, kay llaqtapi musphachikuq ruwanakuyta ruwasqa, arí, musphachikuq ruwanakuyta, admiraypaq señaltawan; yachaqninkupa yachaynin chinkapunqa, yuyaysapankupa entiendenqankutaq pakasqa kanqa. Ay paykunapaq, pimi-kuna Señor-manta yuyayninkuta sinchita ukhuman pakayta maskanku, ruwasqankutaq tutapi kachkan, nispa: “Pitaq qhawawanchik? pitaq reqsiwanchik?” nispa. Cheqaqtapuni imaymanata tikrayniykichik manaraq allinchu qhawasqa kanman alfareropa ñiqin allpankama hina; imaraykutaq ruwasqa kaynin ruwaqninmanta ninman: “Manan paychu ruwarqan ñoqata”? utaq formachasqa kaynin formachaqninmanta ninmanchu: “Manan payqa yachayniyuqchu” nispa? Isaías 29:9-16.

Yachaq runakunaq “hamutaynin”qa Diospa profético Simiynin kichasqa kasqanpi sayan. Adventismop ismuyasqa institucionkunapi yachachisqa runakunaqa profeciapa qillqanta mana ñawinchayta atinku, hinaspa Diosman mana hamutayniyoq kasqanta tumpanku. Profecía kichasqa kaptinqa mana hamutayta atinkuchu, chayraykutaq Diosllata mana hamutayniyoq kasqanmanta tumpanku; chayta ruwaspaqa imakunatapas tikrarpanku. Adventismopi yachasqa mana yachasqa runakunapas, gracia p'unchay tukukunanmanta ñawpaqta kichasqa profeciataqa mana hamutayta atinkuchu, Joelpa qillqanpiqa “machu runakuna” uyariyta kamachin; ichaqa paykunaqa huk kasta kanku, uyarispapas mana uyariq, rikuspapas mana rikuy.

Paykunakupa hatun hatun sayt'iyin sonqonpi rikurichisqa kachkan, Cristoqa ñawpaq kaqta hinaspa qhipa kaqta mana reqsiy atisqankupi. Kaymi chay capítuloq contexto, maypichus tapuy ruwasqa kachkan: “¿Kayqa karaqchu qankunapa p'unchayninkupi, utaq taytaykichikkunapa

p'unchayninkupipas?"

¿Kankakunaq taytakunapa historiapi huk pacha karqachu maypi huk llaqta Chawpi Tutan waqyakuninpi rikch'arimun, chaymantataq tarikun hinaspa paykuna mana yuyaysapa sipaskuna kasqankuta? "Machu runakuna" kamachisqa kanku "rikch'ariy" nispa, imaynan 1844 watapi Exeter camp meetingpi Millerista runakuna rikch'arichisqa karqanku hina. Chunka sipaskunamanta uyarisqa rimayqa Adventista llaqtapa experienciamanta uyarisqa rimaymi, chaymi Millerista historiapi sut'in sut'in hunt'asqa karqa, hinaspataq qhepa p'unchaykunapipas yapamanta sut'in sut'in hunt'asqa kanqa. Laodicea nisqapi Qanchis P'unchay Adventismoq mana atisqan riqsiyta, iglesiankupa tiyana historiankuta qhepa p'unchaykunapi yapamanta rurakusqanta, chayqa sut'inchaykunmi profetapa kamayninta, mayqanmi llave hina kicharin profetapa willakuyninta. Mana aswanqa Bibliapa kamachikuyninllachu, aswanpas Jesucristoq rikch'ayninpa Revelacionninpa sonqonmi, mayqanmi kichasqa rikurin manaraq gracia pacha tukukuptin.

Joelqa tapukun: "¿Kayqa karqachu qankunap p'unchayninkunapi, utaq taytaykichikkunap p'unchayninkunapipas?" Ichapas kayhinata tapukuyta atinman: "Taytaykichikkunap p'unchayninkunapi, ¿karqachu huk pruebapa ruwasqan, musuq pacto llaqtata rakispa ñawpaq pacto llaqtamanta?" Arí, karqanmi, chay rakiyqa hunt'akunmi profetapa willakuyninwan, wawqekuypi aceite hina rikuchisqa. "¿Kayqa karqachu qankunap p'unchayninkunapi utaq taytaykichikkunap p'unchayninkunapi?" nisqanqa chaylla sut'ita reqsichin, taytaykichikkunap p'unchayninkunapi ima pasasqantapas huk rikch'ariy kasqanta, tawa miraykunapa unanchasqa mast'ariq wakllikuy qhipaman, chayta rikuchispa kamachisqa kasqanwan willakuyta tawa miraykunaman apachinankupaq, hinallataq tawa insectokunawan, mast'ariq wakllikuyta unanchaspa. Joelqa taripayninpa willakuyninmi huk qhepaman kutirisqa, apostata iglesia contra, Chawpi Tuta Qapariypi. Mana mayqin iglesiapis sagrado historiapi aswan hatun k'anchaypa ñawpaqenpi sayarqanchu Séptimo Día Adventista iglesiata hina. Chay laya cheqaq kaypa contra hatariy unanchanqa "Capernaum" nisqawanmi rikuchisqa.

Qatiq qelqaq qillqapi kasqankuta qatiqninpi rikuchisunchik.

"Capernaúm llaqtapiqa Jesús tiyarqan puriyninkunapa chawpinpi, kayman chayman riykunan ukhupi, chaymantataq riqsisqa karqan 'Paypa kikin llaqtan' nispa. Chayqa Galilea qochapa patanpi karqan, Genezaret sumaq pampapa fronterankunaman qayllapi, mana chay pampapinchu kashaqtinpas." *The Desire of Ages*, 252.

"Diospa sut'in sutichakusun wawankuna ukhupiq, ancha pisilla paciencia rikuchisqa kashan, hayk'aqmi k'acha simikuna rimarisqa kashan, hayk'aqmi ñuqanchikpa iñiyninchikmanta mana kaqkunapa contranpi ch'aqway simikuna willakusqa kashan. Askha runakunaqa huk iglesiakunaman perteneciqlakunata hatun huchasapakunata hina qhawarisqaku, chayqa Señor mana chayhinatachu qhawarin. Pikunachus huk iglesiakunapa miembrokunata chayhina qhawarinku, paykunaga Diospa atiyiniyuq makin uranman humillakuyta munanku. Paykuna condenasqankuqa ichapas pisillataq k'anchayniyuq karqanku, pisilla oportunidastaq privilegiokunataq charirqanku. Sichus chay k'anchayta charisqaku manaraq, imaynachus ñuqanchikpa iglesiankunapi askha miembrokuna charinku, aswan hatunmanmi wiñayman purinman karqan, aswan allintataqmi iñiyninkuta kay pachaman rikuchinman karqan.

K'anchayninkumanta alabakuqkunamanta, ichaqa mana chaypi puriqkunamanta, Cristo nin: 'Ichaqa ñoqaqa qankunata niykichik, juiciopa p'unchayninpi Tiropaq Sidonpaqpas qankunamanta aswan atipanapaqmi kanqa. Qanpas, Capernaum [Qanchis p'unchaw samana p'unchayniyuq Adventistakuna, hatun k'anchayta chaskiqkuna], hanaq pachakama oqarisqa [privilegio nisqapi], uku pachakama urmachisqam kanki; imaraykuchus qanpi rurakusqa atiyniyuq ruwaykuna Sodoma llaqtapi rurakusqa kanman karqan chayqa, kunankamaqa sayasqaraqmi kanman karqan. Ichaqa ñoqaqa qanman nini, juiciopa p'unchayninpi Sodoma suyupaqa qanmanta aswan atipanapaqmi kanqa.' Chay pacha Jesus kutichispa nirqan: 'Yuspagarikuyki, Taytáy, hanaq pachapa kay pachapapas Señor, imaraykuchus kaykunata yachaysapa hinaspa yuyaysapakunamanta [kikinkupa yuyayninpi] pakarqanki, wawakunamanñataq sut'incharqanki.'"

"Kunanqa, tukuy kay rurasqaykichiskunarayku, nispa Señor, noqaqa qankunaman rimarqani tutamanta hatarispay, rimaspaypas, ichaqa mana uyariwarqankichischu; qayarirqaykichistaqmi, ichaqa mana kutichimuwarqankichischu. Chayrayku kay wasiman, sutiypi sutichasqa kasqanman, maypichus qankuna hapipakunkichis, hinallataq chay llaqtaman, maytataq qankunaman hinaspa taytaykichiskunaman qorqani, Shilopi rurasqayman hina rurasqa. Hinaspan qankunata ñawpaqniymanta wikch'usqaykichis, tukuy wauqeykichiskunata wikch'usqayman hina, Efraimpa llaqa miraynintinta.'"

"Señorqa noqaykupi hatun ancha allin kayniyuq institucionkunata sayarichisqa, chaykunataqa mana kay pachapi institucionkuna apachikusqan hina apaykuchkananchu, aswanpas Diospa kamachikuyninman hina. Chaykunataqa paypa hatunchayninllata qhawarispa apaykuchkanan, imaymana ñanpi chinkaqa almaskuna qispichisqa kananpaq. Diospa llaqtanmanqa Espirituq testimoniokunan chayamunña, ichaqa achkha runakunaqa mana uyarirqankuchu huchachaykunata, waqyaykunata, ni consejokunatapas."

"Uyariychis kayta uyariwaychik, mana yuyayniyuq llaqta; ñawiyuqkuna kashaspapas mana rikunku; rinriyuqkuna kashaspapas mana uyarinkuchu: manachu noqata manchakunkichik, nin Señor; manachu ñawpaqniypi chukchunkichik, noqaqmi lamar qochapa patanpaq t'yuta churani wiñay kamachiywan, mana chaymanta chimpananpaq; chay unu qochapa olaskuna maqanakuspapas manan atipankuchu; qaparispapas manan chaymanta chimpankuchu. Ichaqa kay llaqtapa sonqonqa sakirqakuq, hatariq sonqo; paykunaqa sakirqakuspa ripusqaku. Manataqmi sonqonpi ninkuchu: Kunanqa manchakusun Señor Diosninchikta, paymi paraqta qowanchik tiemponpi, ñawpaq paraqtapas qhipa paraqtapas; paymi allinchasqa semanakunata waqaychan cosechapaq. Huchaykichikkunan kaykunata qichusurqanku, huchaykichikkunataq allin kaykunata qankunamanta hark'arqanku.... Manan juzgankuchu wakchachakusqa wawakunapa causanta, ichaqa allinllam purinku; muchuqkunapa derechontapas manan juzgankuchu. Manachu kaykunarayku watukuysa, nin Señor; manachu almai vengakunan hina llaqtamanta kutichinqa?'"

"¿Señorqa rimarisqachu kanan: 'Ama kay llaqtapaq mañakuychu, amataq paykunapaq waqyaspa ni mañakuspa oqarichiychu, amataq noqaman mañakapawaychu: qanmantaqa manan uyarisqaykichu' nispa? 'Chayraykun paraq wayrakuna hark'asqa karqan, qhipa paraqa manan karqanchu.... ¿Manachu kunanmantapacha noqaman waqyaykamunki: Taytáy, qanmi

wayna kasqaymanta pacha pusariqniy?”” Review and Herald, August 1, 1893.